

1.1.4.8. Svojstvenosti prometne i komunalne infrastrukture

1.1.4.8.1. Promet

Cestovni promet

U cestovnom kontekstu Grad Kutina je odlično povezan sa širim prostorom. Gradom prolazi auto cesta D-4, kojom je prostor Grada povezan i sa Zagrebom i sa Slavonskim Brodom i dalje zapadnije i istočnije. Osim navedene prometnice Gradom prolazi i državna cesta D-45 koja s auto cestom preko čvora «Kutina» povezuje Grad i naselje Kutinu preko Šartrovca, Brinjana i Stupovače s Općinom Garešnica i sjevernijim prostorima.

Mreža županijskih cesta povezuje prostor Grada unutar sebe i sa susjednim jedinicama lokalne samouprave. Pri tome su najprometnije Ž-3124: Popovača-Kutina-Banova Jaruga-Novska i Ž-3168: Banova Jaruga-Međurić-Poljana-Uljanik (D-26). Županijske i lokalne ceste dobro povezuju sva naselja Grada, a trebalo bi im poboljšati tehničke elemente i kvalitetu kolovoza.

Međutim, upravo zahvaljujući to svom dobrom geo-prometnom položaju i prolazu važnih cestovnih pravaca svojim teritorijem i naseljem Kutina, ono se suočilo s problemom tranzitnog prometa kako na potezu zapad – istok županijskom cestom Ž-3124, isto tako i jug sjever državnim cestom D-5. Obje ceste i promet koji se njima odvija prolazi najužim središtem naselja Kutine što je teško održivo, pa će ovaj Plan predložiti rješenje ovoga problema.

Postojeći sustav prometnica u okviru Grada danas sačinjavaju:

državne ceste:

- D-4, autocesta, GP Bregana – Zagreb – Kutina - Sl. Brod - GP Bajakovo,
- D-45, čvor «Kutina» (D-4) – Kutina – Garešnica - V. Zdenci,

županijske ceste

- Ž-3124: Popovača – Kutina - Banova Jaruga - Novska,
- Ž-3163: Kutina (D-45) - Selište,
- Ž-3164: Kutina (D-45) - Kutinska Slatina,
- Ž-3167: Međurić (Ž-3168) - Općina Garešnica,
- Ž-3168: Banova Jaruga (Ž-3124) -Međurić – Poljana - Uljanik (D-26),
- Ž-3212: Ž-3124 - Husain,
- Ž-3213: Piljenice - Gojlo,
- Ž-3214: Ž-3124 - Zbjegovača,
- Ž-3216: Ž-3124 - Jamarica,
- Ž-4096: Poljana (Ž-4236) - Janja Lipa.

lokalne ceste

- L-33021: Ž-3124 - Ciglenice - Mikleuška,
- L-33022: L-33023 - Kraiška Kutinica,
- L-33023: Ž-3164 - Katoličke Čaire - Kutinica,
- L-33024: Ž-3163 - Kletište,
- L-33025: Katoličke Čaire (L-33023) - Općina Garešnica,
- L-33069: Repušnica (Ž-3124) - Željeznički kolodvor,
- L-33070: Kutina (D-45) - Husain - Batina - Općina Garešnica,
- L-33071: Kutina (L-33070) - Mišinka - Ž-3213,
- L-33072: Ilova (Ž-3213) - Ž-3124,
- L-33073: Jamarica (Ž-3216) - Janja Lipa – Općina Garešnica,
- L-33142: L-33141 - Novi Grabovac - (L-41006) (Kraćim dijelom prolazi Gradom),
- L-37139: Gojlo (Ž-3213) – Općina Garešnica.

Prikaz je na grafičkom listu br. 2a: “*Infrastrukturni sustavi – promet – cestovni i željeznički*”.

Željeznički promet

Gradom Kutina prolazi

- magistralna glavna dvokolosječna željeznička pruga Zagreb – Kutina – banova Jaruga – Novska – Slavonski Brod

s putničkim međunarodnim i međumjesnim željezničkim kolodvorom u naselju Kutina.

U Banovoj Jarugi odvaja se

- pruga II reda prema Pakracu.

Prijelazi preko kolosjeka nisu denivelirani osim u naselju Kutina u kojemu državna cesta D-45 prelazi preko kolosjeka glavne magistralne željezničke pruge nadvožnjakom.

Prikaz je na grafičkom listu br. 2a: “*Infrastrukturni sustavi – promet – cestovni i željeznički*”.

1.1.4.8.2. Pošta i telekomunikacije

a) Telekomunikacijska mreža

Na području Grada postoji telekomunikacijska infrastruktura u svom osnovnom vidu koji se sastoji od uređaja za komutaciju (centrala), prijenosnog puta (telekomunikacijska mreža) i krajnjih korisnika u smislu telefonskih priključaka.

Telekomunikacijska mreža pokriva sva naselja Grada. Iz kartografskog prikaza uočljivo je da su naselja na području Grada Kutine riješenja najsvremenijom telekomunikacijskom infrastrukturom sa pristupnim mrežama i udaljenim pretplatničkim stupnjevima (UPS) kako slijedi:

1. UPS Mikleuška
2. UPS Repušnica
3. UPS Čaire
4. UPS Kutinska Slatina
5. UPS Stupovača
6. UPS Husain
7. UPS Iova
8. UPS Banova Jaruga
9. UPS Jamarica

Uži centar naselja Kutine pokriven je sa:

10. UPS Kutina 2 (Brunkovac)
11. UPS Kutina 1, 3 i 4 (smješteni u zgradi TK centra).

U strogom centru Kutine izgrađena je DTK kanalizacija tako da je spremna s modifikacijama na komutacijama pružiti cjelovite integralne usluge (POST, ISDN, DATA, videokonferencija, Internet, telemedicina, video, HDTV itd.).

Prethodno navedene UPS pozicije povezane su najsvremenijim spojnim putovima (SVK) sa PC/TC Kutina.

U navedenom koridoru prolaze međunarodni i magistralni svjetlovodni kabeli (SVK) u kartografskom prikazu šrikazani žutom bojom koje treba obvezatno štititi poradi njihovog značaja. Zelenom bojom prikazani su SVK spojne veze do pozicija UPS-a.

b) Poštanska mreža

U skladu s Pravilnikom o unutrašnjem ustroju pošte Središte pošta Sisak ima na području Grada Kutine organiziranu Operativnu jedinicu Kutina u čijem je sklopu

- poštanski ured 44320 Kutina te
- poštanski ured 44326 Kutina - Husain i
- poštanski ured 44320 Repušnica (Repušnica).

Obzirom na postojeću mrežu poštanskih ureda, smatra se da poštanski uredi u Gradu zadovoljavaju potrebe.

c) Mobilna telefonija

Na zgradi TK centra Sisak u Kutini postavljena je bazna stanica sa pripadajućim antenskim sustavom za potrebe MOBITEL i GSM telefonije.

U središtu naselja Kutine postoji antenski stup mobilne telefonije VIP-Net

d) Radiotelevizija

Na području Grada Kutine postoji izgrađeni objekt HRT-a na lokaciji Humka na Moslavačkoj gori. U objektu su instalirani uređaji za emitiranje prvog, drugog i trećeg televizijskog programa HRT-a. U istom objektu instalirani su i uređaji veze. Na grafičkom prilogu ucrtani su i radijski koridori i smjerni kutevi (azimuti) prema lokacijama:

- Bjelovar (antenski stup HT)
- Psunj (objekt HTR)

- Sisak (HRT dopisništvo)
- Zagreb (dom HRT)

Prikaz je na grafičkom listu br. 2b: “*Infrastrukturni sustavi – pošta i telekomunikacije*”.

1.1.4.8.3. Elektroenergetika

Stanje elektroenergetike u Gradu promotrit ćemo kroz dva vida:

- a) kroz transport električne energije prostorom Grada i
- b) kroz elektroenergetsku opskrbu Grada.

U smislu transporta električne energije sustav u okviru Grada Kutine dio je sustava šireg prostora u kojemu prostor Grada ima važnu ulogu i to skoro isključivo središnji prostor između auto ceste i južno od županijske ceste Ž-3124. Izvan ovoga prostora, sjevernije, padinama Moslavačke gore prolazi u smjeru sjevero-zapad - jugo-istok

- DV 400kV

dalekovod nemajući s područjem Grada osim prolaza nikakvu vezu putem TS.

Daleko intenzivnije iskorišten prostor mrežom DV jest spomenuti prostor između auto ceste i županijske ceste Ž-3124. Tom prostorom prolaze dalekovodi

- DV 220 kV,
- DV 110 kV i
- DV 35 kV.

U Gradu smještene su dvije važne transformatorske stanice:

- TS 220/110 kV Međurić i
- TS 110/35 kV Kutina uz Petrokemija.

Cijelo područje Grada opskrbljeno je električnom energijom. Sustav DV 10 kV i 99 TS 10/0,4 pokriva područje Grad i dovodi električnu energiju do svih naselja.

Prikaz je na grafičkom listu 2c₁: “*Infrastrukturni sustavi – energetska sustav - elektroenergetika*”.

1.1.4.8.4. Proizvodnja i cijevni transport nafte i plina

Proizvodnja i cijevni transport nafte

U prostoru Grada postoje, odnosno planirana su tri proizvodna *rudna polja*:

- rudno polje u zoni naselja Goilo (službeno ugašeno, a površine vraćene polj. i šum. zemljištu)
- rudno polje u zoni naselja Janja Lipa
- rudno polje u zoni naselja Jamarica
- rudno polje sjeveroistočno od Repušnice (veći dio u Općini Popovača)

Prostorom Grada položene su cijevi za cijevni transport nafte:

- magistralni naftovod za međunarodni transport JANAF, Sisak – Slavonski Brod
- magistralni naftovod Stružec – Lipovljani $\varnothing 8^{5/8}$
- magistralni naftovod Stružec – Lipovljani $\varnothing 20''$

Naftovodi prolaze područjem Grada koridorom duž trase auto ceste s njene južne strane. Zona zaštite naftovoda iznosi 100 metara sa svake strane mjereno od osi naftovoda, a zona opasnosti, unutar koje je zabranjena izgradnja objekata, iznosi po 20 m sa svake strane.

Transport i opskrba plinom

Problematicu transporta i opskrbe Grada plinom možemo sagledati kroz dva vida:

- a) kroz transport plina prostorom Grada i
- b) kroz opskrbu Grada plinom.

Transport plina prostorom Grada vrši se

- magistralnim plinovodom za međunarodni transport smještenim u zoni auto ceste
- magistralnim plinovodima smještenim također u zoni auto ceste:

- magistralni plinovod Kutina - Slavonski Brod
- plinovod Popovača – Lipovljani $\varnothing 6^{1/2}$
- plinovod Popovača – Lipovljani $\varnothing 12^{3/4}$
- plinovod Zagreb – Janja Lipa $\varnothing 6^{6/8}$, te plinovod
- Proizvodna stanica (PS) pored Poljane (Općina Garešnica) – Janja Lipa - Lipovljani

Prostorom Grada još prolaze plinovodi od MRS Kutina 1:

- plinovod Kutina – Garešnica $\varnothing 6^{5/8}$
- plinovod Kutina – Virovitica $\varnothing 6^{5/8}$

Opskrba grada vrši se putem magistralnih plinovoda i putem šest mjerno-redukcionih stanica:

- MRS Kutina
- MRS Kutina 1
- MRS Ilova
- MRS Banova Jaruga
- MRS Stupovača
- MRS Repušnica (nije još u funkciji)

Područje Grada Kutina je uglavnom pokriveno plinskom mrežom, izuzev nekoliko naselja u brdskom dijelu područja, za koje se planira osigurati plin u narednom 2-3 godišnjem razdoblju. Korištenje plina, kao goriva za upotrebu u kućanstvu i gospodarstvu pogoduje smanjenju zagađenja od ložišta.

Prikaz je na grafičkom listu 2c₂: “*Infrastrukturni sustavi – energetske sustav - nafta i plin*”.

1.1.4.8.5. Vodnogospodarski sustav

Vodoopskrba

Snabdijevanje vodom Grada Kutine osigurano je iz Ravnika preko vodospreme «Veliko Brdo», s područja općine Popovača, iz kojega se iz 10 bušotina dubine do 60 m crpkama voda crpi i cjevovodima potiskuje na uređaj za obradu vode u pitku vodu, kapaciteta 80 lit/sec. Iz ovog izvora pitkom vodom snabdijevaju se stanovnici i pretežitog dijela Općine Popovača, dijelom općine Velika Ludina i naselje Kutina s dijelom naselja Repušnica i Husain.

Od uređaja u Ravniku do naselja Kutina izgrađen je magistralni vodovod $\varnothing 400$ mm u dužini 18 km. Cjevovod je u funkciji direktnog snabdijevanja usputnih potrošača, a višak vode se ulijeva u dva betonska rezervoara zapremnine 2 x 1.250 m³ na povišenom dijelu grada Kutine iz kojih se podmiruje dnevna potreba u "špicama" potrošnje.

Problem ovoga sustava vodoopskrbe je učestalo pucanje cijevi magistralnog vodovoda od PVC-a materijala, te se pristupilo postupnoj izmjeni cijevi s čeličnim cijevima. Naredni problem su nedovoljne količine dopremljene pitke vode u satima vršne potrošnje i niski pogonski tlakovi u višim gradskim zonama zbog nisko smještenog brdskog spremnika.

Osim dijela naselja Repušnica i Husain, ostala manja naselja na području Grada Kutina nemaju riješen javni vodoopskrbni sustav, već se koriste bunari. To isto važi za dio grada Kutine na višim terenima.

U dugoročnijem programu treba ovaj sustav vodocrpilišta Ravnik i vodoopskrbe pitkom vodom Grada Kutine povezati u regionalni sustav (Ivanić Grad, Kutina, Novska) s novim izvorištima vode, doradom preradbenih kapaciteta, te izgradnjom magistralnog cjevovoda i rezervoarskih prostora, a potom izgraditi sustav vodoopskrbe svih naselja Grada.

Prikaz je na grafičkom listu 2d₁: “*Infrastrukturni sustavi - vodnogospodarski sustav - korištenje voda*”.

Odvodnja otpadnih voda

Problematiku otpadnih voda možemo podijeliti na:

- problematiku komunalne vode
- problematiku tehnološke vode

Kanalizacijski sustav grada Kutine mješovitog je karaktera. Pretežit dio područja naselja Kutine ima izgrađenu sabirnu kanalizacijsku mrežu, sustav kolektora i uređaj za pročišćavanje na razini mehaničkog pročišćavanja. Otpadne vode naselja Kutine, a dijelom i Repušnice ispuštaju se u kanal u blizini Lonjskog polja. U ovaj kanalizacijski sustav upuštaju se i sanitarne te zauljene vode Petrokemija d.o.o. Šira industrijska zona u kojoj je smještena i Petrokemija d.d. veliki je industrijski zagađivač.

Ostala naselja na području Grada Kutine nemaju izgrađeni kanalizacioni sustav, te se otpadne fekalne vode akumuliraju u betonskim komorama (septičke jame, ili tzv. crne jame) s preljevom u okolne cestovne kanale ili poljoprivredne površine. Takvi djelomični sustavi postoje u naseljima

- Batina – Ilova sa dva ispusta u lokalne vodotoke
- Banova Jaruga s jednim ispustom u lokalne vode.

Problemi područja bez kanalizacije s gradnjom nepropusnih sabirnih jama naglo se povećavaju s povećanjem potrošnje vode, a situaciju čine još i gorom visoke razine podzemnih voda. Oboje nalaže poduzimanje potrebnih aktivnosti izgradnje kanalizacionog sustava u cilju smanjenja potencijalnih žarišta infekcije i osiguravanje epidemiološke situacije.

Otpadne vode Petrokemije d.d. odvođe se spojnim kanalom Ilova – Kutinica u potok kutinica i dalje rijekom Ilovom direktno u rijeku Savu. U isti se kanal ulijevaju i obrađene otpadne vode s gradskog uređaja za obradu komunalnih voda. Sanitarne vode Proizvodnje gnojiva i oborinske vode Proizvođača čađe odlaze kroz glavni kolektor komunalnih voda na obradu u gradski uređaj

Prikaz je na grafičkom listu 2d₂: “*Infrastrukturni sustavi - vodnogospodarski sustav - odvodnja otpadnih voda*”.

Vodno gospodarstvo

Vodno gospodarstvo Grada Kutine pokriva složenu problematiku korištenja i zaštite od voda područja Grada Kutine. Obuhvaća

- zaštitu Grada od poplavnih voda što se slijevaju sa viših predjela Moslavačke gore
- zaštitu od poplavnih u nizinskom dijelu voda rijeke Save
- hidromelioracije nizinskog dijela Grada

Zaštita od poplavnih voda što se slijevaju sa Moslavačke gore zahtijevat će izgradnju sustava akumulacija čija će se voda moći koristiti i za druge svrhe.

Zaštita od poplavnih voda rijeke Save zahtijevat će izradu sustava površina namijenjenih poplavnom odnosno kontroliranom poplavnom korištenju površina. U tome smislu danas područje Lonjskog polja predstavlja retenciju za poplavne vode rijeke Save.

Hidromelioracije nizinskog dijela Grada obuhvaćaju površine između županijske ceste Ž-3124 i auto ceste, odnosno Lonjskog polja. U tu svrhu uz lateralni kanal Lonjskog polja izgrađena je

- crpna stanica koja je u funkciji odvodnjavanja dijelom izvedenih a dijelom planiranih hidromelioracija.

Korištenje akumulacija za potrebe navodnjavanja i tehnoloških procesa već dijelom postoji. Izgrađene su i u funkciji su

- akumulacija južno od Petrokemije d.d. smještena uz auto cestu s njene sjeverne strane koja služi za navodnjavanje
- akumulacija «Pakra» južno od Banove Jaruge

Prikaz je na grafičkom listu 2d₃: “*Infrastrukturni sustavi - vodnogospodarski sustav – odbrana od poplava*”.

1.1.4.8.6. Postupanje s otpadom

Zasad još uvijek nema kvalitetnog rješenja zbrinjavanja krutog otpada u skladu sa Zakonom, pravilnicima i normama. To stvara ekološke mrlje u blizini raspoloživih prirodnih resursa za razvoj poljodjelstva i eventualno seoskog turizma, također, ukoliko se ne riješi na kvalitetan način i jedinstveno za cijelo šire područje, može predstavljati ograničenje u budućem razvoju.

Na području Grada Kutine možemo podijeliti otpad na:

- tehnološki (industrijski)
- komunalni

Tehnološki otpad javlja se kod proizvodnje mineralnih gnojiva. Najveća količina se javlja u proizvodnji fosfatne kiseline, tzv. fosforgips u količini približno 203 000 t/god. Ovaj otpad odlaze se na posebnoj deponiji izgrađenoj na rubu Lonjskog polja, približno 1,5 km južno od auto ceste Zagreb - Lipovac na površini 150 ha.

Osim fosforgipsa u proizvodnji mineralnih gnojiva, javlja se talog od obrade fluornih voda u količini 10.000 t/god., koji se odlaže na posebna deponija uz neutralizaciju silikofluorovodične kiseline. Kod filtracije taljenog sumpora nastaje filterski kolač u količini 600 t/god., koji se deponira na deponiji fosforgipsa.

Od ostalog otpada u tvornici mineralnih gnojiva javlja se otpad u obliku istrošenih katalizatora u količini 25 t/god., koji se odvozi u inozemstvo na recikliranje, te istrošeni ionski izmjenjivači u količini 5 t/god koja se odlaže na deponiju komunalnog otpada.

Lokacija odlagališta tehnološkog otpada Petrokemije d.d. (odlagalište fosforgipsa) u neposrednoj blizini Parka prirode Lonjsko Polje, primjer je sukobljavanja različitih interesa u prostoru. Uz deponiju su izvedeni piezometri za kontrolu eventualne kontaminacije podzemnih voda koje su pod stalnom kontrolom.

Komunalni otpad zbrinjava trgovačko društvo "Moslavina" d.o.o. Kutina, koje obavlja djelatnost na području Grada Kutine, Grada Popovača i Grada Vel. Ludina. Godišnja količina komunalnog otpadu od domaćinstava i poslovnog prostora iznosi približno 23.000 m³, te približno 6.000 m³ otpada od proizvodnih firmi.

Komunalni otpad odvozi se kontrolirano na djelomično uređenu deponiju u okviru Parka prirode Lonjsko polje, koja se nalazi na njegovom rubu na glinovitom, teško propusnom tlu. Uz deponiju su izvedeni piezometri za kontrolu eventualne kontaminacije podzemnih voda, koje su pod stalnom kontrolom.

Odvozom kućnog otpada na području Grada Kutine obuhvaćeno je približno 70 % domaćinstava s tendencijom povećanja. Skupljanje kućnog otpada nije riješeno na ekološki razdvajanjem pojedinih vrsta otpada. U dijelu naselja Kutine, gdje su postavljeni kontejneri za odlaganje stakla, plastike, papira učinak je nedovoljan, zbog toga što kod građana nije stvorena ekološka svijest o potrebi selekcije otpada i što ne postoji interes prerađivača sekundarnih sirovina za ovim otpadom.

Glomazni otpad poseban je problem za odlaganje (bijela tehnika, olupine automobile i dr.), što je naročito izraženo u naseljima van naselja Kutine. Trgovačko komunalno društvo "Moslavina" organizira besplatan odvoz glomaznog otpada dvaput godišnje, ali unatoč toga građani odlažu krupni otpad nekontrolirano uz poljske i šumske putove, vodotoke ili na nepristupačnim strminama šumaraka, tako da je prikupljanje otpada otežano.

1.1.4.8.7. Groblja

Na području Grada Kutina postoji 17 aktivnih groblja i tri groblja na kojima se više ne vrši ukop.

Najveće groblje je u gradu Kutini na kojem se pored pokojnika iz Kutine pokapaju pokojnici iz naselja Repušnica, Husain, Šartovac i Mišinka. Sadašnja lokacija groblja u Kutini može zadovoljiti potrebe naselja Kutine narednih 15-20 god., te u tom vremenu treba osposobiti groblje na novoj lokaciji, koje je predviđeno GUP-om grada Kutina istočno, prema naselju Husain. Uz groblje grada Kutine postoji suvremena mrtvačnica s rashladnim komorama, dok groblja u ostalim naseljima nemaju takve objekte, te se pokop obavlja ispraćajem iz kuće pokojnika.

U narednom periodu u planu je izgradnja mrtvačnica za naselje Međurić i Banovu Jarugu (u tijeku), te Ilovu i Repušnicu, tj. u naseljima uz regionalne prometnice. U ostalim naseljima će se graditi sukcesivno, ovisno o financijskoj mogućnosti.

Prema Zakonu o komunalnom gospodarstvu, groblja su u nadležnosti lokalne samouprave, tako da na području Grada Kutine brigu o grobljima vodi vlastiti pogon - Komunalno gospodarstvo, koje održavanje i upravljanje koncesijom ustupa trgovačkom komunalnom društvu "Moslavina" d.o.o. Kutina.

1.1.4.9. Mogućnosti i ograničenja prostornog razvoja i uređenja

Iako prirodni potencijal Grada karakterizira razmjerno oskudan izvor sirovinskih resursa, bogatstvo prirodnih uvjeta, klima, reljef, vegetacija, vrijedni krajobrazi zajedno s naslijeđenim materijalnim i drugim kulturnim svojstvenostima, premda u skućenim prostornim okvirima i ne u najatraktivnijem izboru, Gradu ipak daje mogućnosti za razvoj osobito određenih vrsta djelatnosti, prvenstveno poljodjelskih, turističkih i uslužnih.

1.1.4.9.1. Mogućnosti i ograničenja u odnosu na gospodarski razvoj

Na temelju izrađene analize trenutnog gospodarskog stanja u Gradu te dosad stvorenih preduvjeta za daljnji gospodarski razvoj mogu se razložiti slijedeće mogućnosti, ciljevi i ograničenja gospodarskog razvoja od interesa za cjelokupni održivi razvitak Grada i poboljšani društveni standard.

Razvojne mogućnosti i prednosti

Činjenica da se Grad nalazi razmjerno blizu gradu Zagrebu, razvijenom i demografski visoko naseljenom te da se nalazi u blizini važnog cestovnog pravca, daje Gradu velike razvojne prednosti i mogućnosti.

Naprijed navedene prednosti i raspoloživi ostali postojeći gospodarski i prirodni resursi stvaraju mogućnosti za budući gospodarski razvoj prvenstveno orijentiran na:

- a) razvoju poljodjelstva
- b) razvoju industrije,
- c) razvoju određenih uslužnih djelatnosti, što bi bilo bi povoljno obzirom na visoko učešće ljudskih potencijala izraženo kroz stručnu naobrazbu,
- d) razvoju izletničkog i seoskog turizma u krajobrazno privlačnim zonama Lonjskog polja i Moslavačke gore,
- e) razvoju malog poduzetništva i obiteljskih gospodarstava u obrtničkim zanimanjima u ovisnosti interesima napućenog stanovništva.

Jedna od prednosti jest moguće usuglašavanje zahtjeva za ekonomskim i ekološkim održivim razvojem u poljodjelstvu kao osnovnoj gospodarskoj djelatnosti i njenim komplementarnim djelatnostima s mogućnošću razvoja seoskog turizma podređenog bogatijim gostima upravo poradi navedenog današnjeg prometnog položaja. Prednost dosadašnje, a i buduće poljodjelske proizvodnje proizlazi iz njezine strukture, prvenstveno orijentirane na uzgoju poljodjelskih lakopokvarljivih povrtlarskih kultura tipičnih za blizinu i okolicu potrošačkog centra kao što je Zagreb.

U energetici Grad ima potencijale na proizvodnim poljima nafte i plina koja su Planom zacrtana. U prerađivačkoj industriji u Gradu se nalaze najveći kapaciteti u grani petrokemije u okviru Petrokemije d.d Kutina, koja svojom proizvodnjom podmiruje cjelokupne potrebe poljodjelstva Hrvatske za mineralnim gnojivima i značajan je izvoznik. U grani elektronske industrije SELK, a u grani elektronske industrije SEPIA zauzimaju značajno mjesto. U prehrambenoj industriji »Moslavka«.

Ograničenja gospodarskog razvoja

Pored istaknutih prednosti i mogućnosti gospodarskog razvoja temeljenih prvenstveno na izraženim prednostima, postoje i određeni ograničavajući činitelji za ubrzani i željeni gospodarski razvoj.

Smatra se da je kakvoća zraka u naselju Kutina temeljni ograničavajući čimbenik za razvoj onih gospodarskih djelatnosti koje bi svojim proizvodnim procesom dodatno doprinijele pogoršanju stanja zraka. Stoga se u smislu izbora gospodarskih djelatnosti treba orijentirati isključivo prema gospodarskim djelatnostima koje imaju za Kutinu ekološki prihvatljive i čiste proizvodne procese, jer je zrak u Kutini već onečišćen preko graničnih vrijednosti.

Nadalje, dok se na razini Županije ne riješi sustavno zbrinjavanje otpada, odlaganje otpada Grada na današnjoj lokaciji djelomično neuređenog odlagališta otpada u okviru Parka prirode Lonjsko polje predstavlja naredni ograničavajući čimbenik. Ovaj čimbenik nije moguće zanemariti. Prvi i temeljni uvjet njegovog daljnjeg funkcioniranja jest njegova obvezatna sanacija i uređenje. Stoga, kod izbora gospodarskih djelatnosti i količina otpada u okviru proizvodnog procesa pojedinih gospodarskih djelatnosti predstavlja do daljnjeg ograničavajući čimbenik.

Značajni prostori Grada, njegova sjeverna relativno izolirana područja iskazuju slabu naseljenost, nedostatak prirodnih resursa i nedovoljnu gospodarsku razvijenost. Iznad svega neracionalno korištenje zemljišta. Jedan od ograničavajućih činitelja za razvoj poljodjelstva, pored već iznesenih prednosti, u svakom slučaju je usitnjenost posjeda kao vrlo ograničavajući čimbenik.

Imajući u vidu postojeću razvijenost gospodarstva i svojstvenosti prirodnih potencijala za razvoj, može se ustvrditi da mogućnosti gospodarskog razvoja postoje, da upućuju na razvijanje poljodjelstva koje bi trebalo temeljiti na prigradskim kulturama i seoskom turizmu, i osobito industriji i razvoju servisa i usluga.

Dobra povezanost i blizina Zagreba bitno utječe na pravac razvoja Grada, koji bi lako mogao postati pojeftinjenjem prijevoza njegova rezidencijalna četvrt.

1.1.4.9.2. Mogućnosti i ograničenja u odnosu na demografski razvoj

Tipovi općeg kretanja stanovništva u razdoblju od 1994. do 1998. godine pokazuju za Grad u cjelini, a osobito za naselje Kutinu, za sva godišta I¹ - *ekspanziju imigracijom*. S druge strane opći tip kretanja stanovništva prostora Grada bez naselja Kutine iskazuje *vrlo slabu regeneraciju imigracijom* što znači da prostor nazaduje a relativno ga održava imigracija, što se osobito odnosi na naselja koja iskazuju negativne pokazatelje rasta populacije.

Dakle, u cijelom promatranom razdoblju cijeli prostor Grada ima *imigracijski tip* općeg kretanja stanovništva a svi takvi tipovi općeg kretanja stanovništva imaju *pozitivnu migracijsku bilancu* različitog intenziteta. Razmjerno povoljnim pokazateljima prednjače naselja smještena blizu glavnih prometnih sustava što ukazuje na važnost tih sustava.

Ustanovljeni tipovi općeg kretanja stanovništva Grada odraz su cjelokupnog društveno-gospodarskog razvoja prostora, koji je imao utjecaj i na sve demografske procese. Blizina središta kao što su Zagreb, Sisak, te brojna manja regionalna središta oko Kutine Popovača, Garešnica, Novska, Nova Gradiška itd. utječu na stanje i kretanje stanovništva Grada, njegovu strukturu i prostornu distribuciju. Broj radnika što rade u istom mjestu u kojemu i stanuje iznosi 66,5%. Za naselje Kutinu to iznosi čak 91,8%. Iz do sada rečenog proizlazi nadalje, da širi prostor Grada ima potencijale kojima može privući stanovništvo, **ali u ovom trenutku Grad raste samo u dijelu dobro povezanih naselja nizinskog dijela.**

Zastupljenost po djelatnostima aktivnog stanovništva pripala je sekundarnim djelatnostima s 52,6% s izrazito naglašenim brojem zaposlenih u djelatnostima industrije 48,6%. U Gradu je još uvijek razmjerno mnogo domaćinstava s mješovitim izvorom prihoda, odnosno preko pola domaćinstava Grada je još uvijek *jednom nogom* vezano za zemlju i dodatne prihode sa zemlje. Gledajući cjelinu Grada očita je njegova vezanost uz zemlju i rad u industriji.

Sve govori o **investicijama kao ograničavajućem čimbeniku razvoja** te potrebi stimuliranja uslužnog sektora i malih gospodarstava uz zaustavljanje negativnih demografskih trendova kretanja u sjevernom dijelu Grada. U domeni poboljšanja demografske strukture, samo vitalna, radno sposobna i izobrazena populacije može potaknuti ozbiljan razvoj, **koji prostorno moraju omogućiti rješenja ovoga Plana.**

1.1.4.9.3. Mogućnosti i ograničenja u odnosu na prostorno-krajobrazne i prirodne vrijednosti

Doživljaj krajolika Grada složen je od nekoliko čimbenika koji u zajedničkom djelovanju ostavljaju na promatrača povoljne dojmove. S jedne strane to je valoviti krajobraz padina Moslavačke gore pokriven mozaikom šumskih i poljodjelskih površina. S druge strane to je impresivan reljef doline rijeke Save zajedno s Lonjskim poljem i nizinskim poplavnim šumama hrasta Lužnjaka.

Nabrojeno su prepoznatljive prirodne i krajobrazne vrijednosti, koje čine ovaj kraj osobitim. Posebnost je izražena u izmjenama prirodnih i kultiviranih segmenata, njihovom stapanju u jednu cjelovitu sliku, naglašavajući identitet prostora.

Stoga u prostornom razvoju Grada treba uzeti u obzir ove vrijednosti i ugraditi ih u rješenje.

Treba očuvati postojeće šumske komplekse i šumska staništa. Šume se ne mogu krčiti radi izgradnje niti se može graditi na potencijalnim šumskim staništima. Očuvati današnja plodna polja od izgradnje. Izuzeti od prostornog razvoja područja vrijednih krajobraza.

1.1.4.9.4. Mogućnosti i ograničenja u odnosu na kulturno-povijesne cjeline i građevine

Termini "*ograničenja*" i "*mogućnosti*" zorno oslikavaju odnos današnjeg društva spram baštine i njene zaštite (ispada da je kočnica razvoju!!!). Tome nas zaključku vodi i nedovoljna aktivna briga za spomenike kulturne baštine od kojih mnogi još nisu sustavno ni obrađeni na način neophodan za provedbu mjera zakonske zaštite. Ona bi se pak trebala voditi sa trijeznim zoniranjem područja mogućeg budućeg rasta i razvoja naselja. Izuzetno bi bilo važno sačuvati još neke malobrojne elemente *kulturnog krajobraza* osobitosti *kulturnog krajobraznog* nasljeđa Grada još jedinog vrijednog da se zbrine i zaštititi.

Zbog određenog režima zaštite ograničava se korištenje zemljišta u granicama zaštićenih naseobinskih cjelina odnosno njihovih dijelova, arheoloških lokaliteta, te na cjelokupnim površinama pripadajućih parcela pojedinačno zaštićenih spomeničkih objekata (pobliži režim specificiran je u provedbenim odredbama).

